

**Березовська Тетяна**  
(м. Миколаїв)

## **НОВЕ ВИДАННЯ МИКОЛАЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ**

*Подано аналіз нового видання авторського колективу Миколаївського обласного краєзнавчого музею, присвяченого 110 річниці з дня його заснування.*

Наприкінці 2023 року побачила світ нова книга авторського колективу Миколаївського обласного краєзнавчого музею “ Історія Миколаївського обласного краєзнавчого музею та його колекції” присвячена 110 річниці з дня заснування музею. Це перше ґрунтовне наукове дослідження , що розглядає ретроспективний розвиток краєзнавчого музею в Миколаєві з моменту його заснування і до сьогодення.

Варто відзначити чітку, добре продуману й логічну структуру книги. Вона обумовлена внутрішньою логікою подій, що висвітлюються, та їх викладу. Проблемно-хронологічний підхід забезпечив комплексну реконструкцію основних явищ і процесів, пов’язаних із центральним об’єктом дослідження. Крім наукових нарисів з історії музейної справи в Миколаєві додаються дослідницькі статті, присвячені фундаторам краєзнавчого музею.

Уся праця пронизана думкою про те, що поява в Миколаєві краєзнавчого музею явище закономірне, багатогранне і тихе, що шукає шляхи подальшого розвитку. В передмові зазначеного, що попри всі виклики часу, колектив музею створив повноцінну колективну монографію з апаратом послань та іншими атрибутами ґрунтового наукового видання. І з цим важко не погодитись, адже це перше глибоке наукове видання, серйозна колективна монографія, що завдяки опрацьованому та викладеному матеріалу, науковому апарату ставить її на один щабель з провідними вітчизняними науковими дослідженнями.

Розпочинається дослідження нарисом про колекцію кабінету рідкісних речей Чорноморського депо карт, який заклав саму ідею музейного будівництва в Миколаєві, закритому військовому гарнізоні, чия основна мета була пов’язана з загарбанням Туреччини. Тому історичні цінності не становили для закритого міста особливої значимості і знайшли своє експозиційне місце у відкритому місті-порту Одесі.

Далі автори розповідають безпосередньо про створення музейних колекцій, а невдовзі і музею в Миколаєві. На початку ХІХ ст. це вже було велике відкрите портове місто, що вело активну хлібну торгівлю. Миколаєву надано було такий саме привілей, що і Одесі, а саме збирати пів копійчаний збір з пуда зерна в бюджет міста. Одразу слід додати, що зерно відвантажувалося мільйонами пудів на рік. В Миколаєві з’явився театр, відкрилися консульства, вулиці вкрилися бруківкою, модні крамниці освітлювалися ліхтарями, населення значно зросло. Отже, економічне підґрунтя для заснування музею було сприятливим.

Подальші нариси присвячені розвитку музейного будівництва в історичній ретроспективі. Зазначені наукові співробітники, що зробили значний внесок в цей процес. Значно розширює і поглиблює інформативний фон ілюстративний

матеріал. Цілком доречним був обраний чорно-білий формат. Особливої уваги та вдячності заслуговує робота авторського колективу монографії, це Олена Пономарьова, Наталя Гаркуша, Ірина Олександренко, Валерій Чернявський, Рита Акініна, Ігор Гаврилов, Ганна Веденеєва, Віта Животовська, Ліля Редька.

Завдяки таланту та зусиллям зазначених науковців був зібраний, науково оброблений та систематизований великий обсяг інформації. Такого видання потребувала та чекала громадська спільнота Миколаївщини. Удосконалення теоретико-методологічної бази, методичного інструментарію, понятійно-категоріального апарату джерелознавства й водночас включення до наукового обігу комплексів історичних джерел формує основу для подальшого вивчення формування та діяльності музейної справи в Україні.

Поряд з творчими знахідками авторського колективу ( авторів текстів, упорядників ілюстрацій, макетувальника), хотілося б відзначити несуттєві вади публікацій, які можна було б виправити в разі перевидання. Зокрема, доцільним було б писати не «наш музей», «наш колектив», а «Миколаївський обласний краєзнавчий музей», «колектив Миколаївського обласного краєзнавчого музею». Адже видання створено не тільки для внутрішнього користування, а має значно ширше коло читачів. Подібні висловлювання значно спрощують наукове значення книги. Можна було б додати й інші зауваження, але ми не робимо цього з огляду на незаперечну цінність і важливість даного видання.

Підсумовуючи, слід зазначити, що книга “ Історія Миколаївського обласного краєзнавчого музею та його колекцій” вийшла з друку в непрості для країни часи. Це безумовна заслуга керівництва та колективу музею, який впевнено дивиться в майбутнє, ретельно охороняючи минуле.

### **Література**

1. Історія Миколаївського обласного краєзнавчого музею та його колекцій. До 110-ї річниці МОКМ. Миколаїв: «Іліон», 2023. 459с.

***Берест Альбіна***

(м. Миколаїв)

### **ЖІНКИ В КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІХ ПРОЦЕСАХ ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ РОБОТІ ПІВДЕННЯ УКРАЇНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТ.**

*В тезах висвітлено роль жінок у культурно-освітніх процесах Південної України у другій половині ХХ століття, зокрема у сферах вищої освіти та науково-дослідної роботи. Розглядаються статистичні дані щодо зростання кількості жінок-студенток у вищих та середніх спеціальних навчальних закладах регіону у повоєнний період. Проаналізовано труднощі, з якими*